

STAATSCOMMISSIE VOOR DE ZAKEN VAN DE EREDIENSTEN

Notulen van de 23e vergadering, gehouden op dinsdag 23 november 1965 des morgens 10.15 uur in het Ministerie van Financiën.

Aanwezig: Mr.G.E.van Walsum, voorzitter
Mr.Dr.J.Donner
Mr.W.F.Lichtenauer
Prof.Mr.Dr.J.J.Loeff
Mr.O.W.Vos
Mr.Dr.H.M.J.Wagenaar
Ds.H.J.F.Wesseldijk, leden en
Mr.J.H.van Wijk, secretaris.

De voorzitter opent de vergadering en stelt de notulen van de 22e vergadering, gehouden 18 oktober 1965 aan de orde.

Besloten wordt de op blz.3, 5e regel van onderen, voorkomende woorden "tezamen met hun deskundigen" te vervangen door: te zijner tijd. Met deze wijziging worden de notulen goedgekeurd.

Aan de leden is toegezonden een exemplaar van de brief van 20 oktober 1965, kenmerk DGW 34788/I met bijlagen, van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen inzake subsidiëring kerkelijke opleidingen. Besloten wordt deze stukken voorlopig voor kennisgeving aan te nemen.

Voorts is aan de leden toegezonden het eerste gedeelte van de door de Voorzitter geconcipeerde nieuwe bewerking van het concept-rapport der Staatscommissie. Het zo juist gereedgekomen tweede gedeelte kon nog niet vermenigvuldigd worden. De voorzitter leest dit in verband hiermede voor en geeft vervolgens daarop nog een korte toelichting waarbij hij erop wijst dat de fixatie van het aantal standplaatsen voor hem nog een moeilijkheid is en voorts dat hij aan Graaf Van den Bosch heeft verzocht de indexcijfers, die deze aan de werkgroep 'Jacob over de jaren 1876-1963 heeft verstrekt, aan te vullen met gegevens van 1815 af. Nadat de leden hun grote waardering voor dit werkstuk van de voorzitter hebben uitgesproken, geeft deze het door de Heren Wagenaar en Ds.Wesseldijk opgestelde overzicht van de financiële behoeften van de Nederl. Hervormde Kerk in bespreking.

Mede naar aanleiding van vragen uit de vergadering licht Ds.Wesseldijk dit overzicht toe, waarbij hij opmerkt dat de inkomsten en uitgaven van plaatselijke stichtingen door predikanten beheerde fondsen e.d. niet zijn opgenomen. Er bestaan geen voorschriften tegen het interen van vermogens. Wel zijn er Provinciale Colleges van Toezicht, die op het beheer van de plaatselijke gemeenten toezien. In de praktijk worden geen afschrijvingen toegepast, doch alleen rente en aflossing ten laste van de rekeningen gebracht. De berekening van de uitgaven van de kerkelijke huishouding op 2/3 van het bedrag van de predikantstractementen is een vuistregel, waartoe men gekomen is aan de hand van een aantal rekeningen van gemeenten. De Heer Wagenaar zal dat nog met voorbeelden aantonen. Doordat voor deze uitgaven niet meer beschikbaar is, wordt in feite roofofbouw gepleegd. Dit zal in het rapport van de Staatscommissie tot uitdrukking dienen te worden gebracht.

bestrijken, waarop b.v. ook charitatieve centra, congregaties e.d. werkzaam zijn. Zou men de uitgaven van al dergelijke lichamen in het overzicht betrekken, dan zou het geheel onoverzienbaar worden. Daarom kan men deze categorie beter weglaten, doch in het rapport wel tot uiting laten komen, dat en waarom men dat gedaan heeft.

De vergadering gaat hiermede akkoord. Getracht zal worden ook van de andere kerken de gegevens te verkrijgen, als thans door de Herv. Kerk en de Gereformeerde Kerken verschaft. Wanneer een meer algemeen overzicht beschikbaar is, kunnen wellicht nog vereenvoudigingen worden aangebracht, teneinde tot een opstelling te geraken die de Regering een duidelijk inzicht in de behoeften van de Kerken zal geven.

Op de vraag van de Voorzitter, of de commissie in haar rapport voor de bepaling van het basisbedrag moet uitgaan van de uitgaven van de Kerken, antwoordt de Heer Donner dat het door de vertegenwoordigers van de Hervormde Kerk opgestelde overzicht de behoeften van de Kerk aantoonde, door het verschil ad ruim f.10 mln. tussen de werkelijke materiële uitgaven en het bedrag, dat daarvoor beschikbaar zou moeten zijn. Ds. Wesseldijk merkt op, dat daarnaast nog gesteld dient te worden, dat de pastorale bewerking tekort schiet.

De Heer Donner wijst erop, dat een voorstel tot een uitkering op basis van het aantal standplaatsen de redenering kan uitlokken, dat een kerkgenootschap met relatief veel standplaatsen blijkbaar de middelen daarvoor heeft en dus weinig steun van het Rijk behoeft.

De Voorzitter helt er toe over het criterium van de standplaatsen te laten vervallen, hij is niet overtuigd, dat dit kenbaar is. Hier- tegenover merkt de Heer Wagenaar op, dat het aantal standplaatsen het meest concrete gegeven is, dat gemeten kan worden.

Prof. Loeff wijst erop, dat men, wanneer men van het aantal stand- plaatsen uitgaat zich een oordeel zal moeten vormen over de positie van de kapelaans.

De secretaris zal de Heer Lichtneauer 25 afdrukken sturen van het door de Heren Wagenaar en Wesseldijk samengestelde overzicht (met weg- lating van de cijfers). Deze zal dan de door hem vertegenwoordigde kerkgenootschappen uitnodigen een financiële deskundige af te vaardigen naar een op 10 december a.s. onder leiding van de voorzitter ten kantore van de Raad voor de Predikantstractementen te houden ver- gadering, waarin getracht zal worden tot een zoveel mogelijk uniforme opzet van de gegevens te komen. Wanneer deze zijn verkregen, zullen zij vervolgens door de Staatscommissie worden gezien en kan een globale verwerking daarvan in haar rapport worden opgenomen, waarbij uiteraard ook met de lasten van de niet-vertegenwoordigde Kerkgenootschappen rekening zal worden gehouden.

Prof. Loeff deelt mede, dat voor de vergadering van 10 dec. de heer Van Hooft als vertegenwoordiger van het R. Kath. Kerkgenootschap uitgenodigd kan worden, terwijl de heer Donner aan de secretaris nog zal mede delen, wie de Geref. Kerken zal vertegenwoordigen.

-3-

De volgende vergadering van de Staatscommissie zal gehouden worden op 17 dec. 1965 te 14.15 uur. Alsdan zal de nieuwe bewerking van het rapport punt van bespreking vormen.

Om ca. 12.45 uur sluit de voorzitter de vergadering.

De voorzitter

De secretaris